

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
t.a.v. Directoraat-generaal Klimaat en Energie - Directie Warmte
en Ondergrond
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

0546 83 66 66
info@cogas.nl
www.cogas.nl

Rohofstraat 83
7605 AT Almelo

Datum: 31 juli 2020
Ons kenmerk: U20-9405/FTI/AT
Uw kenmerk:
Bijlagen:
Onderwerp: Reactie Cogas inzake consultatie Wet Collectieve
Warmtevoorziening

Postbus 71
7600 AB Almelo

Cogas Duurzaam B.V.
KvK Enschede 08103032
BTW NL8103.78.838.B01

Geachte minister,

Bijgaand treft u de reactie van netwerkbedrijf Cogas op de consultatie Wet Collectieve Warmtevoorziening. Achtereenvolgens bestaat deze reactie uit de volgende onderdelen:

- 1) Context netwerkbedrijf Cogas
- 2) Rol Cogas binnen de energietransitie
- 3) Beantwoording specifieke vragen die zijn gesteld bij de consultatie

1. Context netwerkbedrijf Cogas

Cogas is een netwerkbedrijf, actief in een groot deel van Twente, en is verantwoordelijk voor de ontwikkeling, de aanleg, het onderhoud en het beheer van de netwerken voor gas, elektriciteit, (duurzame) warmte en telecommunicatie. Netwerkbedrijf Cogas verzorgt onder publiek aandeelhouderschap al meer dan 35 jaar een integrale warmtevoorziening in Almelo. Daarnaast heeft Cogas binnen Nederland sinds bijna 15 jaar diverse WKO- en stadsverwarmingsprojecten in met name Overijssel en daarbuiten in bijvoorbeeld Amsterdam, Drachten, Vlissingen en Den Haag. Sinds de inwerkingtreding van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet vinden deze activiteiten plaats binnen een netwerkbedrijf met een onafhankelijke netbeheerder voor gas en elektriciteit (thans: Coteq Netbeheer B.V.). Er is sprake van een strikte financiële scheiding en de activiteiten vinden plaats onder tariefregulering en toezicht van de ACM.

De warmteactiviteiten vinden plaats binnen een aparte entiteit binnen de Cogas-groep (thans: Cogas Duurzaam B.V.). Deze entiteit is leverancier van warmte (in enkele gevallen ook koude) aan klanten, zowel particuliere als (klein)zakelijke gebruikers. Cogas Duurzaam B.V. beschikt over een leveringsvergunning van de ACM en is integraal verantwoordelijk voor de warmteketen met betrekking tot de rollen productie, transport en levering binnen haar projecten. Bovengenoemde feiten onderstrepen dat integrale warmtevoorziening (ook) verzorgd kan worden binnen een netwerkbedrijf met (indirect) publieke aandeelhouders en waarvan mede een netbeheerder voor elektriciteit en gas onderdeel is.

2. Rol Cogas binnen de energietransitie

Cogas ziet het als haar taak om de energietransitie te versnellen en pakt hierin graag een actieve rol. Daarvoor is het wel van belang om haar meer ruimte te bieden dan nu voorzien is in het concept wetsvoorstel.

Cogas benadrukt dat door publiek aandeelhouderschap, zoals dit bij netwerkbedrijven het geval is, het maatschappelijke belang wordt geborgd. De Cogas-groep is, vanwege haar ervaring met het zijn van netbeheerder voor gas en elektriciteit, gewend om langjarige investeringen te doen en hierbij rekening te houden met rendementseisen die uitgaan van een maatschappelijk verantwoord perspectief. Dit maakt dat gebieden die vanuit financieel oogpunt niet of minder interessant zijn ook kunnen worden aangesloten op (vitale) voorzieningen. Bijkomend kan deze maatschappelijke benadering leiden tot innovatieve concepten voor gebieden waarbij niet direct sprake is van een financieel haalbare businesscase, waardoor ook deze gebieden toch kunnen worden ontsloten. Naast de bestaande succesvolle warmteprojecten waarbij Cogas de gehele (integrale) warmteketen verzorgt, onderstreept Cogas ook haar belangrijke rol bij de grootschalige aanleg van glasvezel in haar buitengebieden, waarbij zij binnen het buitengebied in een groot deel van Twente en een deel van Salland glasvezelaansluitingen heeft gerealiseerd. Commerciële marktpartijen bieden hierbij de diensten aan over de glasvezelkabel en Cogas is eigenaar en beheerder van de infrastructuur. Cogas ziet parallellen tussen dit gerealiseerde project en de grootschalige uitrol van de warmtevoorziening op het gebied van burgerparticipatie, vraagbundeling en de samenwerking met andere partijen binnen een keten om een (energie)voorziening te realiseren in gebieden die financieel minder aantrekkelijk zijn om in te investeren.

Cogas zou graag meer klanten op haar bestaande warmteprojecten willen aansluiten en haar reeds verworven kennis en ervaring willen inzetten voor nieuwe warmteprojecten in het verzorgingsgebied van haar gemeentelijke aandeelhouders. Cogas kan bij voorzetting van haar huidige rol een relevante bijdrage leveren aan de energietransitie naast de rollen van andere (private) partijen binnen de warmtemarkt. Immers, de bestaande praktijk van Cogas laat nu al zien dat dit mogelijk is.

3. Beantwoording specifieke vragen die zijn gesteld bij de consultatie

3.1 Algemeen

Bij de beantwoording van de eerste en tweede vraag vraagt Cogas zich af waarom er kennelijk een andere maatstaf wordt gehanteerd voor warmte dan bij de reeds bestaande regulering op het gebied van gas en elektriciteit, en derhalve (aanvullende) voorwaarden aan een netwerkbedrijf zouden moeten worden gesteld. In dit kader stelt zij de volgende wedervragen:

- Wat maakt het bezwaarlijk om vanuit een holding waaronder een netbeheerder actief is de belangen van de integrale warmtevoorziening te borgen? Er wordt in dat geval met publieke middelen onder toezicht van publieke aandeelhouders een publiek belang gediend. Gelden vloeien op deze wijze terug naar de maatschappij.

Op basis van de concept wetsvoorstel lijkt het alleen toegestaan om een integrale voorziening

buiten de huidige Cogas-groep (waar een netbeheerder onderdeel van is) te realiseren, weliswaar met dezelfde publieke aandeelhouders als de aandeelhouders van de huidige Cogas-groep. Wat is de praktische meerwaarde van (en het principiële verschil met) deze nieuw op te zetten constructie waarbij gemeentelijke aandeelhouders van de huidige Cogas-groep (waar een netbeheerder onderdeel van is) een deel van het uit de netbeheerder komende dividend zouden kunnen investeren in een eigen integraal warmtebedrijf?

- Een integrale warmtevoorziening wordt kennelijk als een marktactiviteit gezien door de wetgever. Echter, een integrale warmtevoorziening is evenzeer een monopolie als het wettelijke monopolie voor netbeheer van gas en elektriciteit. Klanten bij de levering van warmte hebben op dit moment geen vrije leverancierskeuze. Dat is bij de levering van gas en elektriciteit wel het geval en dat rechtvaardigt bij deze producten de scheiding tussen productie, handel en levering aan de ene kant versus netbeheer anderzijds. Bij de warmtevoorziening is die rechtvaardiging evenwel niet aanwezig. Cogas vraagt zich af waar het principiële verschil zit met het wettelijke monopolie van netbeheer voor gas en elektriciteit ten opzichte van het monopolie bij warmte.

3.2 Beantwoording specifieke vragen bij de consultatie

1. In het wetsvoorstel wordt het aangewezen warmtebedrijf integraal verantwoordelijk gehouden voor een efficiënte (betaalbare) en betrouwbare warmtelevering binnen een specifiek warmtekavel. Om die systeemverantwoordelijkheid in te kunnen vullen dient het warmtebedrijf het economisch eigendom te bezitten van tenminste het warmtenet van het collectieve warmtesysteem. De vraag luidt: onder welke voorwaarden kan de integrale verantwoordelijkheid voor de warmtelevering worden ingevuld, indien het warmtenet niet in eigendom is van het aangewezen warmtebedrijf?

Het borgen van de warmtelevering door een warmtebedrijf betekent niet dat het noodzakelijk is om ook de economische eigendom van de warmtenetwerken te hebben als warmtebedrijf. Net als bij gas en elektriciteit kan dit contractueel worden geregeld tussen de warmteleverancier en de warmtenetbeheerder. Uitgangspunt hierbij zal de bescherming van de eindklant moeten zijn. Dit betekent dat het voor een eindklant voldoende duidelijk moet zijn wie zijn contractuele wederpartij is. Dit zal een warmtebedrijf, net zoals bij gas en elektriciteit het geval is, op de juiste wijze moeten borgen. Hiermee ontstaat er een situatie waarbij de asseteigenaar van het distributienetwerk verantwoordelijk is voor het transport van warmte in samenwerking met het aangewezen warmtebedrijf, waarbij het aanspreekpunt voor de eindklant nog steeds het aangewezen warmtebedrijf is.

Cogas is van mening dat de warmtenetten, evenals de infrastructuur voor gas en elektriciteit, vitale infrastructuur zijn waarbij de veiligheid, betrouwbaarheid en betaalbaarheid geborgd moeten zijn. Om deze reden pleit Cogas dan ook voor publiek eigenaarschap voor warmtenetten. Vanuit het toekomstperspectief waarbij het energiesysteem toegroeit naar een integratie van energiedragers (denk bijvoorbeeld ook aan waterstof), ligt het voor de hand dat de infrastructuur

voor die energiedragers (dus ook voor warmte) in eigendom is bij diezelfde (publieke) partijen en door hen wordt aangelegd, onderhouden en beheerd.

2. In vervolg op de vorige vraag, indien het warmtenet niet in eigendom is van het aangewezen warmtebedrijf, dan zou het warmtenet van een collectief warmtesysteem in principe (ook) verzorgd kunnen worden door een netwerkbedrijf dat gelieerd is aan de publieke netbeheerder voor elektriciteit en gas. Het netwerkbedrijf dient hierbij te voldoen aan Europese regels en nationale regels voor het onafhankelijk netbeheer voor elektriciteit en gas. De vraag luidt: aan welke (aanvullende) voorwaarden zou een netwerkbedrijf moeten voldoen indien zij het warmtenet van een collectief warmtesysteem verzorgt?

Als onder publiek aandeelhouderschap, met toezicht vanuit de ACM, het netbeheer voor gas en elektriciteit naar behoren is geregeld (en daarvan is sprake) kan daar voor warmte naadloos bij worden aangesloten. Binnen de huidige Cogas-groep houdt de ACM toezicht op Coteq Netbeheer B.V. met betrekking tot gas en elektriciteit en beschikt Cogas Duurzaam B.V. over een leveringsvergunning voor warmte en wordt in dit verband toezicht ook gehouden door de ACM. Andere of extra regels zijn niet nodig, omdat geen omissies zijn gebleken.

Daarnaast kan sturing via (indirect) publiek aandeelhouderschap van een netwerkbedrijf waarin integrale warmtevoorziening plaatsvindt zorgen voor een effectieve wijze van sturing, ook na gunning van een warmtekavel. Bovendien borgen gemeenten op deze wijze hun doelstellingen op het gebied van duurzaamheid door hun directe invloed op het aansluiten van de minder rendabele kavels op een duurzame warmtevoorziening. Deze wijze van sturing gaat daardoor verder dan enkel de sturingsmogelijkheid van een gemeente door middel van gunning van een warmtekavel aan de voorkant.

3. In de praktijk zullen zich situaties voor doen waarbij een nieuw warmtekavel wordt ontwikkeld naast een bestaand warmtekavel of dat naastliggende warmtesystemen naar elkaar toe groeien. In het wetsvoorstel zijn regels opgenomen over zogeheten derdentoegang van (nieuwe) bronnen tot een warmtesysteem (overgenomen uit de huidige Warmtewet). De vraag luidt: welke nadere regels voor toegang tot warmtesystemen zijn wenselijk om koppeling van warmtesystemen van verschillende warmtebedrijven mogelijk te maken?

Bij dit soort gevallen lijkt het eerst en vooral van belang dat koppeling van warmtesystemen technisch goed en veilig wordt geregeld. Hoe het verder juridisch moet worden geregeld kan aan de desbetreffende partijen worden overgelaten. Bovendien heeft de gemeente hier door middel van de aanwijzing van het warmtekavel invloed op. Denkbare oplossingen zijn een verplichte afsplitsing, gevolgd door fusie, waardoor een joint venture ontstaat, dan wel verplichte ruiling van verschillende netwerkdelen.

Cogas is graag bereid voor het geven van een nadere toelichting of het beantwoorden van eventuele vragen.

Met vriendelijke groet,

B.A

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Dhr. D. Aresu
Business Unit Manager Duurzaam